

بررسی رابطه اجرای طرح ارتقاء امنیت اجتماعی پلیس و احساس امنیت در شهرستان قشم

تاریخ دریافت : ۹۳/۹/۶

تاریخ پذیرش: ۹۳/۱۲/۱۵

چکیده:

هدف پژوهش بررسی رابطه اجرای طرح ارتقاء امنیت اجتماعی پلیس و احساس امنیت در شهرستان قشم می باشد؛ پس از بررسی پیشینه تحقیق و نظریه‌های مرتبط متغیرهای مستقل و متغیر وابسته مدل نظری مناسب انتخاب گردید. روش پژوهش حاضر به صورت پیمایش از نوع همبستگی است که از نظر معیار کاربرد یک بررسی کاربردی می باشد. که با استفاده از ابزار پرسشنامه (محقق ساخته) به انجام رسیده است. جامعه آماری این پژوهش کلیه شهروندان بالای ۱۸ سال ساکن در شهرستان قشم، تعداد نمونه بر اساس فرمول اندازه‌گیری کوکران به حجم ۲۱۰ نفر تعیین، و از روش نمونه گیری تصادفی نمونه‌ها انتخاب شده، و براساس آن اطلاعات جمع‌آوری گردیده شد. و پس از استخراج و پردازش داده‌های جمع‌آوری شده و تهیه شاخص‌های آماری متغیرهای مستقل و وابسته، برای تجزیه و تحلیل یافته‌ها مورد نظر از آزمون‌های T با دو نمونه مستقل، فریدمن، ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چندگانه استفاده شده است. یافته‌های آماری نشان می‌دهد؛ با توجه به مقادیر به دست آمده حاکی از آن است که هرچه شاخص‌های «امنیت اخلاقی، امنیت جانی، امنیت تفرجگاه‌ها، برخورد با معتادان، امنیت حریم خصوصی» در جامعه بهبود پیدا کند، احساس امنیت شهروندان قشم نیز افزایش پیدا می‌کند. همچنین متغیر مستقل «امنیت تفرجگاه‌ها» بر متغیر احساس امنیت شهروندان قشم موثر است. در نتیجه استمرار طرح می‌تواند موجبات افزایش امنیت عمومی را در جامعه فراهم بنماید. بنا براین پیشنهاد می‌گردد طرح ارتقای امنیت اجتماعی با هدف کنترل و پیشگیری از بروز ناهنجاریها و از سوی دیگر تامین امنیت و ارتقای میزان احساس امنیت اجتماعی شهروندان توسط متولیان امر به طور منظم به مورد اجرا در آید.

واژه‌های کلیدی: طرح ارتقاء امنیت اجتماعی، پلیس، احساس امنیت اجتماعی.

بیان مسئله :

امنیت اجتماعی^۱ افراد یک جامعه از مباحث اساسی، در حیطه علوم اجتماعی، علوم سیاسی و حقوق است که توجه بسیاری از نهادهای بین‌المللی، از جمله سازمان دفاع از حقوق بشر را به خود معطوف ساخته است. از دیدگاه حقوق بشر، امنیت اطمینان خاطری است که به موجب آن افراد می‌توانند در جامعه بدون هیچ‌گونه مزاحمتی به زندگی خود ادامه دهند و نیز حکومت به اجرای قدرت سیاسی طبق اراده ملی بپردازد و مانعی بر سر راه نداشته باشد (برژینسکی، ۱۳۶۹: ۱۲) در تعریف لغوی، امنیت عبارت از محافظت در مقابل خطر، احساس ایمنی و رهایی از تردید است (بوزان، ۱۳۷۸: ۵۲)، در فرهنگ معین امنیت به معنای در امان بودن (معین، ۱۳۶۳: ۳۵۲)، در فرهنگ عمید ایمنی (عمید، ۱۳۷۸: ۲۳۳)، در معنای عینی فقدان تهدید نسبت به ارزش‌های کسب شده و در معنای ذهنی فقدان هراس از اینکه ارزش‌های مزبور مورد حمله قرار گیرد.

بوزان^۲ امنیت را مفهومی توسعه نیافته می‌داند که دچار طاعون ابهام است، مک دونالد^۳ کوشید ابهام مفهوم امنیت را رفع کند، ولی در نهایت با شکست و ناکامی روبرو شد و اعلام کرد که امنیت مفهومی نارسا است، و لفر^۴ امنیت را به مثابه نماد مبهم تلقی می‌کند. بوزان بر این باور است که امنیت در مفهوم جامع آن، به طور معقول از دایره دستیابی کاملاً خارج است، چرا که هر یک از افراد جامعه اعم از غنی و فقیر به طور نسبی در معرض تهدیدات مختلفی از جمله تهدیدات طبیعی (مانند زلزله، قحطی، سیل)، تهدیدات فیزیکی (درد، صدمه، مرگ)، تهدیدات اقتصادی (سرفت یا تخریب اموال، عدم اشتغال)، تهدیدات حقوقی (زندانی شدن، فقدان آزادی بیان)، تهدیدات موقعیتی (از دست دادن شغل، تنزل رتبه)، تهدیدات اجتماعی (نبود اعتماد، فقدان تعهد، ترس از دست دادن آبرو و ارزش‌های اخلاقی)، و تهدیدات فرهنگی (عدم دسترسی به دانش و معرفت، تضعیف الگوهای فکری و رفتاری) قرار می‌گیرند. در مجموع می‌توان مفهوم امنیت را به مصونیت از تعرض و تصرف اجباری بدون رضایت و در مورد افراد، به نبود هراس و بیم نسبت به حقوق و آزادی و مصون بودن از تهدید و خطر مرگ، بیماری، فقر و حوادث غیر مترقبه و در کل هر عاملی که آرامش انسان را از بین ببرد؛ تعریف نمود. احساس امنیت نیز همانند خود امنیت یکی از نیازهای اساسی تلقی می‌گردد. همان‌گونه که مازلو اشاره می‌کند نیاز به امنیت در رتبه دوم نیازهای ضروری قرار دارد. بنابراین اگر این نیاز در سطوح مختلف بنا به عللی پاسخ مثبت دریافت نکند، فرد را دچار تنش و اضطراب می‌کند. عالیترین هدف هر جامعه پیشرو متکی بر ارزش‌های اخلاقی، شناخت انسان و فراهم کردن بهترین شرایط تجلی حرمت، نبوغ، خلاقیت، اعتماد معنوی، تأمین رشد هر چه بیشتر اخلاقی و سعادت اجتماعی آن جامعه متعالی است. وضع قوانین اجتماعی در تمامی مسائل اجتماعی موجب رشد و بالندگی آن جامعه میگردد. رشد و بالندگی جامعه نیز به نوبه خود باعث ایجاد امنیت روانی و اجتماعی خواهد شد. در این میان تدوین قوانین کیفی منسجم و پایدار در تأمین امنیت اجتماعی و روانی جامعه و همچنین کنترل نرخ بزهکاری و پیشگیری از آن و ناهنجاریهای اجتماعی از اهمیت بالایی برخوردار است و جمهوری اسلامی ایران به عنوان مظهر حاکمیت قوانین و احکام حقوقی اسلامی همواره مورد توجه مسلمانان و دوست داران انقلاب شکوهمند اسلامی ایران میباشد؛ لذا برخورداری از فضایی سالم، معنوی و عاری از فساد و خشونت و هرگونه بزهکاری، شایسته این نظام میباشد. نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران نیز به عنوان ضابط عام دستگاه قضائی که متولی برقراری نظم و امنیت در جامعه میباشد، نقش محوری در اجرای این مهم داشته و از اینرو مسئولیت اجرای طرح ارتقاء امنیت اجتماعی را بر عهده دارد.

^۱- social security

^۲ - Buzan

^۳ - Macdonald

^۴ - Wolfers

طرح ارتقاء امنیت اجتماعی مجموعه‌های از تدابیر و برنامه‌های پیشگیرانه است که شامل مقابله با برخی از مصادیق مجرمانه از قبیل: مظاهر علنی مفاسد اخلاقی، قاچاق، استعمال، تجارت و توزیع مواد مخدر، به ویژه به صورت شبکه و باندی، پدیده بدحجابی، ایجاد رعب و وحشت و سلب آسایش عمومی که به رذالت و اوباشگری شهرت یافته، فساد مجازی و انحرافات اخلاقی که از طریق پایگاههای اینترنتی صورت میپذیرد و ... می باشد. اصلاح ناهنجاری های فردی و جمعی و پالایش محیط اجتماعی از انواع آلودگی‌ها نظیر مواد روانگردان، مسکرات، سلاح و وسایل مجرمانه، محصولات ضد فرهنگی (تصاویر، فیلم، لوح فشرده) از موارد شایع موضوع طرح می‌باشند قبل از اجرای طرح شواهد پیمایشی زیادی وجود داشت که آشکار می‌ساخت وضعیت موجود، از حیث رواج‌نمایان کنش‌های هنجارشکنانه، افزایش جسارت افراد و گروه‌های قانون‌شکن و کج‌رو و گسترش روزافزون آسیب‌های متعدد اجتماعی، از شرایط نامناسب برخوردار است و سیری شتابان یافته و از سوی دیگر احساس امنیت اجتماعی و اخلاقی مردم جامعه در حال فروکاسته شدن است. براساس نتایج نظرسنجی های انجام شده از سوی مرکز افکار سنجی ناجا موسسه امین مردم در خصوص «بررسی میزان احساس امنیت اجتماعی شهروندان استان هرمزگان» اسفند ماه سال ۱۳۹۰ حاکی از این است . در استان هرمزگان میانگین احساس امنیت شهروندان در استان هرمزگان ۴۰/۲ از ۱۰۰ نمره است که نسبت به سال ۸۹ به مقدار ۲۹/۶ نمره کاهش یافته است و از این نظر در رتبه سی و دوم کشوری قرار دارد. میانگین میزان احساس امنیت در کشور ۵۰/۵ از ۱۰۰ نمره است. چنانکه نتایج اولویت های جرایم در شهرستان قشم در سال ۹۳-۹۲ نشان از تغییرات در نوع و روند جرائم به شرح ذیل می باشد: بدحجابی، قاچاق سوخت، اعتیاد سنتی، سرقت موتورسیکلت، شرب خمر می باشد. ولیکن در برخی موارد مانند برخورد با مقوله بد پوششی اظهار نظرهای مثبت و منفی مردم و مسئولین نگرش استمرار طرح انواع روشهای برخورد و متولیان و مرجع اقدام کننده را به گونه دیگری مطرح ساخته است. به همین سبب، نیروی انتظامی بر اساس وظیفه واگذار سوی مراجع امر چاره را در طراحی، اجراء و استمرار طرح پرشمول و فراگیر طرح ارتقای امنیت اجتماعی یافت. چنانکه پژوهش‌ها، مطالعات و بررسی‌های صورت گرفته نیز موید اجرای طرح‌های ضربتی توسط ناجا می باشد. نیروی انتظامی از آغاز سال ۱۳۸۶ مبادرت به اجرای طرح ارتقای اجتماعی - انتظامی به منظور ارتقاء امنیت اجتماعی نموده و در راستای آن اهدافی از جمله افزایش احساس امنیت شهروندان، کاهش دامنه شیوع کجروی ها و آسیب های اجتماعی، افزایش رضایت شهروندان از ناجا، کاهش (پتانسیل) وقوع کنش های اعتراض آمیز، افزایش شأن، منزلت و اقتدار نیروی انتظامی، پاک سازی سیمای پایتخت کشور اسلامی از کجروی ها و نابهنجاری ها، افزایش روحیه نشاط و شادابی، انجام مأموریت ذاتی خود و فراهم نمودن زمینه رشد و بالندگی و پیشرفت فردی و جمعی را دنبال نموده است. در پی انجام اقدامات اجرایی در طی این سالها و هر سال بازنگری، اصلاح و بهبود فرآیند اجراء و به سامان رساندن مراحل مختلف اجرای طرح و اخذ نظرات افکار عمومی به ویژه دیدگاه نخبگانی در این امر در طی این سالها بسیاری از اشخاص حقیقی و حقوقی، رسانه های ارتباط جمعی و ... اقدام به موضع گیری های مختلف بر له یا علیه این مقاله در بیان ابهامات دیدگاهی و روشی از سوی نیروی انتظامی نموده و از زوایای مختلف به نقد و بررسی آن پرداختند که قابل تامل و بررسی می باشد.

ضرورت و اهمیت تحقیق:

امنیت، مصونیت از تعرض و تصرف اجباری بدون رضایت است. امنیت در مورد افراد به این معناست که مردم هراس و بیمی نسبت به حقوق و آزادی های مشروع خود نداشته به هیچ وجه حقوق ایشان به مخاطره نیفتند و هیچ عاملی حقوق مشروع آن ها را تهدید نکند. مخاطره شامل هر نوع عوامل احتمالی است که منجر به نقض حقوق مشروع افراد می‌شود. در واقع امنیت عبارت است از: «جلوگیری از نقض و تعرض بالفعل». گاهی اوقات نیز امنیت در برابر احساس وحشت و

خوف و خطر مطرح می‌شود. قرآن کریم نیز امنیت را از ویژگی علی مؤمنان بر می‌شمارد^۵. همچنان که شهری که در آن امنیت باشد، از مثل الگوهای قرآنی است و توجه به امنیت که در آن اعضای جامعه بشری، حریم خود را از هر گونه تعرض و تهدیدی مصون بدانند، خواسته دیر پای بشر است. در جامعه پیچیده کنونی هر روز امکان مخدوش شدن حریم امنیت اشخاص به وسیله عوامل مختلف اجتماعی، سیاسی و اقتصادی وجود دارد. به طور روزمره حریم امنیت روانی و اجتماعی انسان در معرض آسیب قرار می‌گیرد. از این رو، تحقیق در خصوص احساس امنیت در جامعه، انواع امنیت و عوامل مؤثر بر میزان احساس امنیت، ضروری می‌نماید. از ابتدای انجام طرح با ابلاغ مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی و تهیه و تدوین دستورالعمل اجرایی طرح مذکور تمام اقدامات اجرایی معطوف به پیمایش نظرات، مواضع، نگرش های مردم و انجام پژوهش ها و برآوردهای اجتماعی بوده است. اگرچه اظهار نظر قطعی و کارشناسی نیازمند پژوهش ها و مطالعات بیشتر می باشد اما با توجه به برخورد شدید با اراذل و اوباش، توزیع کنندگان مشروبات الکلی، معتادین و ... که در مواردی با مظاهر فساد و بدپوششی مرتبط هستند و متلاشی شدن برخی شبکه ها و باندهای مختلف در سطح کشور از دامنه فعالیت عناصر مخمل امنیت جامعه تا حدودی کاسته شده و در نتیجه فضای عمومی جامعه به سمت امنیت نسبی حرکت کرده است و رضایتمندی مردم نیز در خصوص اقدامات ناجا در مواجهه با جرائم و آسیب‌ها موید موضوع می باشد. علیهذا با وجود نارسائیها و مشکلات مختلف در اجرای طرح امنیت اجتماعی، نتایج به دست آمده از پژوهش ها و مطالعات نشان می دهد اجرای طرح امنیت اجتماعی با آثار و پیامدهای مثبت نیز به شرح ذیل همراه بوده است :

۱. بهبود نسبی وضعیت جرایم .
۲. مقاومت بسیار محدود در مقابل اجرای طرح به واسطه تأثیر اقدامات بستر ساز.
۳. عادی جلوه گر شدن فرآیند اقدامات ناجا و افول احساس وضعیت پلیسی در جامعه.
۴. القاء این نکته که نظام اگر بخواهد می تواند هنجارها و رفتارها را در سطح جامعه هر چند به صورت نسبی کنترل نماید.
۵. اعتراف تدریجی افکار عمومی به ویژه کسانی که ذهنیت منفی قطبی داشتند به موفقیت آمیز بودن طرح.
۶. محدود بودن برخوردهای انتظامی نسبت به برخوردهای ارشادی و ارجاع به مراکز قضایی.
۷. قبول تدریجی سازمان های فرهنگی و دولتی بر توانائی نظام در بهبود شرایط فرهنگی و اجتماعی.

لذا؛ پلیس با توجه به نقش محوری خود در تامین نظم و امنیت و تامین آسایش عمومی به عنوان بازوی قوه قضائیه در جامعه در برخورد با جرایم، معضلات و پدیده های اجتماعی (به علل گوناگون) در جامعه با در نظر داشتن کژ کارکردی سازمان های مسئول ناگزیر است ضمن طرح ریزی انتظامی-اجتماعی به گونه ای مداوم موثر و کارآمد به پیشگیری کنترل و کاهش جرائم آسیب‌ها پدیده ها و مظاهر غیر اخلاقی در اجتماع بپردازد. این مقاله می کوشد نتایج اجرای این طرح را از منظر مردم که آیا اجرای طرح ارتقاء امنیت اجتماعی پلیس موجب افزایش احساس امنیت اجتماعی شده است ؟ همچنین مقام معظم « پلیس مظهر اقتدار و مأمن دل های خائف و محل رجوع عامه مردم است با عنایت به بیانات فوق به نظر می رسد برآورد میزان رضایت مندی و در نتیجه میزان احساس امنیت اجتماعی ضرورتی انکارناپذیر است. از سوی دیگر برای هر سازمانی از جمله پلیس بازخوردگیری اجرای طرح ها و برنامه ها به منظور رفع نواقص احتمالی و تقویت نقاط قوت در طرح های آتی دارای اهمیت زیادی است. لذا علی رغم این ضرورت ها و در پی اجرای طرح ارتقاء امنیت اجتماعی، بررسی ها نشان داده است که برآوردی در این زمینه در محدوده شهرستان قشم صورت نگرفته، لذا انجام این

^۵سوره قلم آیه ۹

(نحل، آیه ۱۱۲) (گروسی و دیگران، ۳۲: ۱۳۸۶) -^۱

تحقیق در محدوده شهرستان قشم قابل ملاحظه است ضروری به نظر می رسد به زبانی دیگر یافته های این تحقیق می تواند مسئولین کشور، نیروی انتظامی و سایر نهادهای ذریبط را از اثرات اجرای طرح آگاه سازد. با رشد و توسعه جامعه ارگانیکی که منجر به وقوع پیوستن انواع مختلفی از جرائم از جمله معضلات اجتماعی، مواد مخدر و روانگردان، شرارت، سلب امنیت، انحرافات اخلاقی و ... ، با یک رویکرد اجتماعی، به نظر می رسد مطالعه و بررسی عمیق و موشکافانه در موضوع امنیت اجتماعی و همچنین شناخت میزان احساس امنیت ضروری میباشد.

چارچوب نظری

نظریه نظارت اجتماعی: نظارت اجتماعی^۷ به ابزارها و روش‌هایی گفته می شود که برای وادار کردن فرد به انطباق او با انتظارات گروه معین یا کل جامعه به کار می رود (توسلی، ۱۳۷۲ : ۱۹۷). دیدگاه نظارت اجتماعی^۸ بر این باور است که افراد اصولاً دارای قابلیت بهنجار بودن و یا نابهنجار بودن هستند. نکته اصلی این است که جامعه چه رفتاری باید به لحاظ سیستمی و در سطح وسیع داشته باشد. رفتار بهنجار یا نابهنجار تنها در درون جامعه یا محیط های مختلف آن دارای معنی است و هر جامعه ای سعی می کند که هنجارهای خود را بر فرد تحمیل کند. موضوع مورد نظر این نظریه این است که چه عواملی در محیط های خاص اجتماعی باعث محدود شدن رفتار می گردد. یا به عبارت دیگر؛ به جای اینکه پرسیم چرا کجرفتاری واقع شده باید سوال کنیم که چرا همه مردم هنجارشکنی نمی کنند. از جمله متفکرین مهمی که در این زمینه صاحب نظر هستند می توان از هیرشی^۹، ت. ر. کلس^{۱۰}، و. نای. اف^{۱۱}، توبی. ج^{۱۲} و دیگران اشاره نمود. هیرشی که مهمترین پایه گذار این نظریه است موضوع پیوند اجتماعی را مطرح می سازد. او بر این اعتقاد است که کجرفتاری زمانی واقع می شود که پیوند میان فرد و جامعه یا محیط های اجتماعی ضعیف باشد یا گسسته شود (سیرز، ۱۹۸۸ : ۵۰-۴۶). هیرشی معتقد است که چهار عنصر اصلی باعث پیوند فرد و جامعه می شوند:

۱. وابستگی^{۱۳}، ۲. تعهد^{۱۴}، ۳. درگیری^{۱۵}، ۴. اعتقاد^{۱۶}.

نای معتقد است که خانواده [و جامعه] دارای تاثیرات زیر است:

۱. نظارت درونی، ۲. نظارت غیر مستقیم، ۳. نظارت مستقیم، ۴. ارضای نیازها.

در کل این نظریه به این فکر می ند که رفتارهای بهنجار یا نابهنجار طبق روند خاصی اتفاق می افتند، که از آن با نام میزان متفاوت تشویق^{۱۷} بحث می کنند.

---

^۷ Social control

^۸ social control

^۹ Hirshi

^{۱۰} Reckless, W

^{۱۱} Nye, F

^{۱۲} Nye, F

^{۱۳} attachment

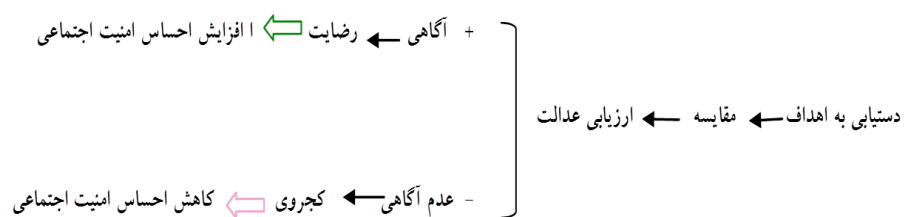
^{۱۴} commitment

^{۱۵} involvement

^{۱۶} belief

^{۱۷} differential reinforcement

نظریه محرومیت نسبی^{۱۸}: مدت زمان زیادی تفکر غالب این بود که تفاوت شکاف درآمدی بین فقیر و غنی باعث ایجاد فشار و در نتیجه بزهکاری می‌گردد. وقتی تبعیض و تفاوت بین دارا و ندار زیاد باشد، حسادت بوجود می‌آید که کجروی را سبب می‌شود. بر طبق رویکرد محرومیت نسبی، حس جمعی بی‌عدالتی اجتماعی مستقیماً به نابرابری در آمد مربوط است که در اجتماعات یا ملت‌هایی بوجود می‌آید. که زندگی دار و ندار به یکدیگر وابسته است. مفهوم محرومیت نسبی به وسیله جامعه‌شناسانی چون پیتربلاو و جودیت بلاو مطرح شده است که مفاهیمی از تئوری آنومی را با یافته‌هایشان در مدل بی‌سازمانی اجتماعی ترکیب کردند. (سی‌گل، ۲۰۰۱: ۲۰۴). نظریه پردازان این تئوری معتقدند که مردم دست به مقایسه بین خود و امکانات طبقه بالاتر می‌زنند و از این نظر محرومیت نسبی برای همه بوجود می‌آید و دست زدن به اعمال غیر قانونی برای رسیدن به سطح بالاتر به وجود می‌آید. نظریه محرومیت نسبی معتقد است افرادی که در مناطق حاشیه‌ای شهر زندگی می‌کنند و راهی برای ارضای نیازهای بنیادی خود نمی‌یابند، دست به جرایمی مانند دزدی و تجاوز می‌زنند. البته محرومیت نسبی محدود به طبقات پایین نیست و افراد ثروتمند هم زمانی که در رسیدن به اهداف و آرزوهای خود ناکام می‌مانند، خصوصاً زمانی که دستاوردهای خودشان را با دستاوردهای موفقیت‌آمیز قشر بالاتر از خود مقایسه می‌کنند، احساس محرومیت و ناکامی می‌کنند و احتمال دارد از وسایل غیر قانونی برای دستیابی به هدف‌های مورد نظرشان استفاده کنند.

نظریه یادگیری اجتماعی: نظریه یادگیری اجتماعی بر تاثیرات متقابل بین رفتار و محیط تاکید دارد. و بر الگوهایی از رفتار متمرکز می‌شود. که فرد آنها را برای کنار آمدن با محیط در خود پرورش می‌دهد. الگوهایی که از راه تجربه مستقیم، پاسخ‌های محیط به فرد یا مشاهده پاسخ‌های دیگران کسب می‌شود. آلبرت باندورا، از حامیان اصلی نظریه یادگیری اجتماعی توجه خود را به جنبه‌ای خاص معطوف ساخته و مدعی شده است که: غالب رفتارهای انسان از طریق مشاهده و در خلال فرایند الگوسازی فراگرفته می‌شوند. بدین گونه او فراگیری از طریق الگوسازی را کارآمدتر از یادگیری از طریق تقویت افتراقی قلمداد می‌کند. استدلال او این است که رفتارهای پیشرفته‌ای مانند سخن گفتن و همچنین رفتارهای زنجیره‌ای و پیچیده‌ای مانند راندن یک خودرو، بی‌تردید به الگو نیاز دارند. او در همان حال خاطر نشان می‌کند که؛ پیچیدگی رفتارهایی مانند ارتکاب کجروی و بزه، کمتر از این نوع رفتارها نیست. او همچنین در تبیین یادگیری مشاهده‌ای به کارکرد متغیرهای زیر توجه می‌کند:

۱ - توجه به ویژگی‌های اساسی رفتاری که به عنوان الگو برگزیده شده است.

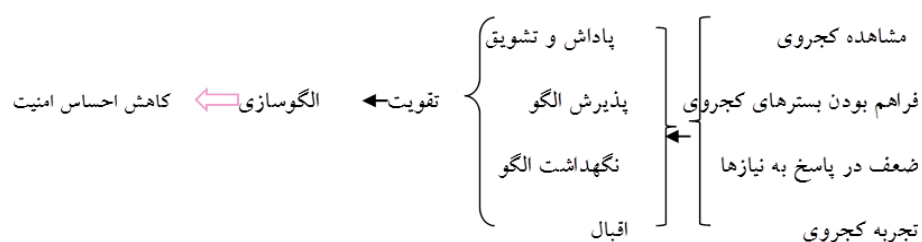
۲ - نگهداشت این ویژگی‌ها در حافظه تا راهنمای اعمال بعدی شود.

۳ - انجام دوباره رفتارهای مشاهده شده.

^{۱۸}Relative Deprivation theory

۴ - تقویت رفتارهایی که به انجام آنها مبادرت شده است؛ متغیری که به نظر او تعیین کننده امکان انجام گرفتن یا ننگرفتن دوباره آن رفتارهاست.

نظریه یادگیری اجتماعی از جوانب متفاوت به گونه های متعددی به تحریک های محیطی که در این دیدگاه مشوق نام گرفته اند، اشاره کرده است و مدعی است که این مشوق ها می تواند در افزایش رفتارهای ضد اجتماعی مؤثر باشد. در این نظریه همچنین یادآوری می شود که تأثیر این مشوق ها هنگامی معنادار خواهد بود که محیط نوعی زمینه تقویت را برای ارتکاب رفتارهای ضد اجتماعی فراهم ساخته باشد به عنوان مثال افراد گاه واکنش هایی پرخاشگرانه در برابر فرامین توهمی یا حسادت ها و بدگمانی های واهی نشان می دهند. مبتلایان به علائم توهم زدگی به عزت گزینی از اجتماع هم متمایلند و این وضعیت گاه به کاهش آن دسته آثار اصلاحی منجر می شود که یک محیط واقعی می تواند بر افراد داشته باشد (Siegel, ۲۰۰۱: ۲۲۸). بنابراین؛ با توجه به نظریه یادگیری می توان نتیجه گرفت:

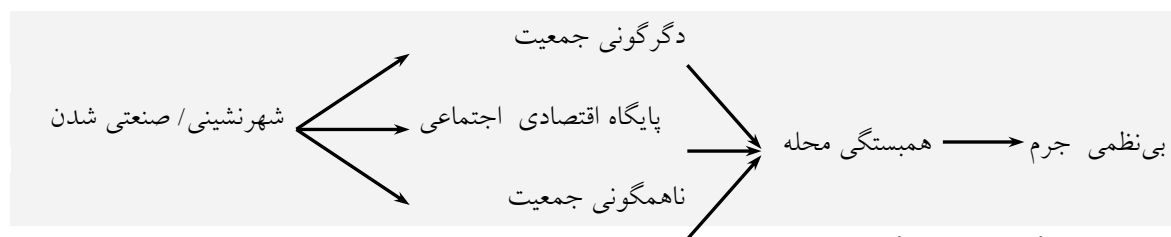

نظریه های تضاد^۹: نظریه های اجتماعی که با رویکرد تضاد به مسئله انحرافات پرداخته اند عموماً جرم و انحراف را برآمده از نظام های تولید، روابط مالکیت، تضاد طبقاتی و بطور کلی ساخت اقتصادی - اجتماعی می دانند. نظریه پردازان تضادی به ارتباط بین انحرافات با قدرت و سلطه طبقاتی، توزیع نابرابر قدرت و ثروت، دولت و نظام کیفری وابسته به طبقه حاکم و بنگاه های اقتصادی و سرمایه داری می پردازند. اساس و شالوده تمامی نظریه های تضاد اجتماعی در حوزه مطالعه انحرافات نیز اندیشه های مارکسیستی است که با تکیه بر نقش دولت در تولید جرم، رفتارهای کجروانه را یا عکس العملی در برابر توزیع نابرابر قدرت و ثروت در جامعه و یا نوعی کارکرد تضادهای موجود در درون جامعه می دانند. (سلیمی و داوری، ۱۳۸۰: ۴۵۹) جرم شناسی تضاد اظهار می دارد گرایش کلی به وجود رابطه معکوس بین قدرت و نرخهای رسمی جرم وجود دارد. هر چه یک فرد یا گروه قدرت بیشتری داشته باشد، نرخ رسمی جرم آن پایین تر است، در حالی که قدرت کم تر یک فرد یا گروه، نرخ های رسمی جرم بالاتری را به دنبال خواهد داشت. (ولد، ۱۳۸۰: ۳۵۲). بونگر از جمله نظریه پردازان مارکسیستی است که به مسئله جرم و بزهکاری پرداخته است. وی تأکید زیادی بر این دارد که چگونه فکر بزهکاری در انسان ایجاد می شود و در همین راستا معتقد است که جوامع سرمایه داری با گرایش های فرد گرایانه، خود پرستی را در زندگی اجتماعی گسترش می دهند. مفهوم خود پرستی مبنای تحلیل بونگر از بزهکاری را تشکیل می دهد. بونگر استدلال می نماید که نظام اقتصادی سرمایه داری مردم را تشویق می کند تا حریص باشند، به رفاه هم نوعان خویش توجه نکنند و منافع خویش را دنبال نمایند. جرم در طبقه های فرودست متمرکز است زیرا نظام عدالت کیفری حرص نیازمندان را جرم می انگارد در حالی که برای ثروتمندان فرصت های قانونی را مجاز می دارد تا تمایلات خودخواهانه شان را ادامه دهند. (همان: ۳۵۸).

^۹ Conflict theories

تمایل به گرایش فردگرایانه

نظریه بی‌سازمانی اجتماعی: تئوری بی‌سازمانی اجتماعی در اواسط دهه ۱۹۸۰ به عنوان یکی از دیدگاه‌های نظری عمده در مطالعه جرم مجدداً نمایان گردید (Markowitz et al, ۲۰۰۱: ۲۹۳). شاو و مک‌کی (۱۹۴۲)، فرض کرده‌اند که مناطق شهری متراکم و بزرگ باعث ایجاد روابط انسانی سطحی می‌شوند که به ترتیب، تضاد بین فردی را افزایش داده و کنترل و نظارت رسمی را ضروری می‌نماید. این نتایج بی‌سازمانی اجتماعی، با فقر و تحرک گزینشی جمعیت در اطراف شهرها همراه گردیده و منجر به ضعف کنترل اجتماعی می‌شود که افزایش خرده‌فرهنگ‌های کجرو و به تبع آن افزایش میزان خشونت را به دنبال دارد (Galea et al, ۲۰۰۲: ۱۳۷۴). نظریه بی‌سازمانی اجتماعی، اخیراً بر روی شکل مستقیم کنترل غیر رسمی یا ثمربخشی جمعی ۲۰ متمرکز شده است. یعنی توانایی مداخله مؤثر در مسائل محله و نظارت ساکنین برای حفظ نظم عمومی. این تئوری فرض نموده است چنانچه این مکانیسم‌های مکمل ضعیف گردند، محلات توانایی خود را نسبت به کنترل جرم از دست خواهند داد. شدت همبستگی محله و ثمربخشی جمعی به ترتیب برای نمایان ساختن دامنه وسیعی از شرایط سطح کلان از قبیل؛ فقر، شهرنشینی، صنعتی شدن، صنعتی‌زدایی، دگرگونی جمعیت و ناهمگونی قومی / نژادی در نظر گرفته شده است. در صورتی که آنها افزایش یابند، شدت همبستگی و کنترل غیر رسمی کاهش می‌یابد (نگاه کنید به شکل: مدل بی‌سازمانی اجتماعی)

Source: Markowitz et al, ۲۰۰۱: ۲۹۴.

استدلال اساسی تئوری بی‌سازمانی اجتماعی کلاسیک این است که جرم نتیجه کاهش کنترل‌های اجتماعی غیر رسمی می‌باشد. زمانی که اجتماعات نابسامان می‌شوند، همسایه‌ها نسبت به نظارت و بازبینی خاطیان بالقوه بی‌میل می‌شوند و پیامد این بی‌میلی و عدم مسئولیت نسبت به رفتار دیگران افزایش رفتارهای کجرو خواهد بود. به نظر می‌رسد این فرضیه منطقی باشد که هر دو عنصر اصلی سرمایه اجتماعی - تعهد مدنی و اعتماد - با سازمان اجتماعی قوی همبستگی دارد. مشارکت در فعالیت‌های مدنی بایستی پیوندهای بین شخصی را ترویج نماید که می‌تواند به عنوان پایه‌هایی برای کنترل غیر رسمی به خدمت گرفته شود. به علاوه، درگیری در فعالیت‌هایی که صراحتاً به خاطر حفاظت جرم مورد هدف قرار گرفته‌اند از قبیل، تحت نظر گرفتن رفتار همسایه‌ها، خودش یک شکلی از تعهد مدنی می‌باشد. بنابراین، سطوح بالای تعهد مدنی بایستی سازمان اجتماعی را تقویت کرده و کنترل اجتماعی غیر رسمی را ترویج نماید، بدین طریق باعث سطوح پائین جرم و خشونت می‌شود (Rosenfeld et al, ۲۰۰۱: ۲۸۶). بر طبق تئوری بی‌سازمانی اجتماعی، سرمایه اجتماعی پایه و اساس کنترل اجتماعی است، به خاطر اینکه آن نیروی جمعی بیرونی را برای تحمیل نظم به وجود می‌آورد. آن چیزی است که گروه‌ها را نسبت به تحمیل هنجارها و در نتیجه نسبت به افزایش سطوح کنترل غیر رسمی‌شان توانا می‌سازد. بنابراین، اجتماعات سازمان نیافته تا حدودی از جرم و شرایط منفی دیگر رنج می‌برند به خاطر اینکه، آنها قادر به انباشت سرمایه اجتماعی لازم نیستند (Rose and Clear, ۱۹۹۸: ۸).

^{۲۰} - Collective efficacy.

نظریه آنومی^{۲۱}: همانطور که گفته شد؛ چنانچه جامعه پذیری ناقص و ضعیفی در جامعه باشیم. موجب نوعی بی‌هنجاری در جامعه می‌شود، که می‌تواند امنیت اجتماعی و به تبع آن امنیت داخلی را تحت تاثیر قرار دهد. مفاهیم آغازین الگوی بی‌هنجاری در تبیین کجروی را عمدتاً می‌توان در آراء و نظریات دورکیم در باب نیاز به محافظت از پیوندهای اخلاقی بین اشخاص در جامعه دید. ایده اصلی دورکیم در این زمینه آن بود که زندگی بدون وجود الزام‌های اخلاقی یا ضرورت‌های اجتماعی، تحمل‌ناپذیر می‌شود. و در نهایت نیز به شکل‌گیری پدیده آنومی، یعنی نوعی احساس بی‌هنجاری می‌انجامد که اغلب مقدمه‌ای برای دست یازیدن افراد به خودکشی و کجروی است. بدین گونه می‌توان دریافت که دورکیم مفهوم آنومی را با اشاره به این نکته ابداع کرده است که در جوامع امروزی، خواه در سطح جامعه و خواه در سطح برخی گروه‌های تشکیل‌دهنده آن، معیارها و هنجارهای سنتی، وضعیتی در حال تضعیف دارد، بی‌آنکه هنجارهای جدید جایگزین آن گردد. بر همین اساس در نگاه او، بی‌هنجاری در شرایطی پدید می‌آید که در حوزه‌های معینی از زندگی اجتماعی، معیارهایی روشن برای راهنمایی رفتار وجود نداشته باشد. علت آشکار تحقق آنومی نیز به نظر دورکیم، تحولات شتابزده اقتصادی است؛ و این نیز بدان سبب که این تحولات، نوعی بحران را در نظام ارزشی و هنجاری جامعه به دنبال می‌آورد. در این شرایط، پیامدهای تحقق این تحولات شتابزده، عناصری مانند « ثروت‌های ناگهانی» را در مقابل آن قرار می‌دهد، عناصری که وجود فقر را « تحمل‌ناپذیر» می‌کند. پس هنگامی که در کنار این فقر غیر قابل تحمل، عناصری مانند « آرزوهای بلندپروازانه» به « تصویر» یا « قول» در می‌آید، ساختار پایدار نیازهای افراد در هم می‌ریزد؛ و شکل‌گیری « آرزوهای بی‌حد» که محصول این وضعیت و آغاز آنومی است توان کنترل این ساختار را از « نظام هنجاری سنتی» می‌گیرد؛ در همین اوضاع و احوال، نیازها هم ارضاء نمی‌شود. اینجا است که ابزارهای مشروع و نامشروع برای خلاصی از آن « وضعیت تحمل‌ناپذیر» به کار گرفته می‌شود.

در میان عناصر تشکیل‌دهنده ساخت اجتماعی مرتون دو عنصر را از لحاظ کژرفتاری مهمتر می‌شمارد. یک عنصر از ساخت اجتماعی هدف‌ها یا مقاصدی است که فرهنگ جامعه تعیین می‌کند و به صورت آرمان‌های اجتماعی در می‌آید، احساس مردم نسبت به آن‌ها و میزانی که برای هدف‌ها ارزش قایل می‌شوند یکسان نیست، برخی از این اهداف زندگی به سائق‌های اولیه وجود انسان بر می‌گردد، اما توسط آن‌ها تعیین نمی‌شود. عنصر دیگر ساخت اجتماعی راه‌هایی است که جامعه برای رسیدن به هدف‌ها و آرمان‌های فرهنگی توصیه می‌کند، هر گروه اجتماعی هدف‌هایش را با راه‌های مجاز و نهادی شده منطبق می‌سازد. از نظر مرتون هنگامی که بین راه‌ها و هدف‌ها هماهنگی و وحدت نباشد، ساخت اجتماعی آنومی‌زا می‌شود. رفتار آدم‌ها از فشار هنجارهای اجتماعی آزاد می‌شود، بنابراین رفتار دیگران قابل پیش‌بینی نیست. بی‌نظمی اجتماعی و بی‌هنجاری پدید می‌آید (سخاوت، ۱۳۸۱: ۵۱).

نظریه فرصت ارتکاب به جرم: بنابر نظریه کلووارد و اهلین، موقعیت فرد در ساخت اجتماعی، دو نوع فرصت را برای یادگیری نقش و کسب حمایت گروه در اختیار افراد قرار می‌دهد یک فرصت از لحاظ دسترسی به راه‌های مجاز و فرصت دیگر از لحاظ دسترسی به راه‌های غیرمجاز. نوع بزهکاری و میزان دسترسی افراد به راه‌های غیرمجاز را ساخت اجتماعی تعیین می‌کند. نوع جرم ارتباط با راه‌حل‌هایی دارد که در دسترس آنهاست (سخاوت، ۱۳۷۴: ۶۱). بر اساس نظریات کلووارد و اهلین، جوانان تصمیمی آشکار برای بزهکار شدن نمی‌گیرند، بلکه آنها به قصد پاسخ به فرصت‌ها است. آنها با ارتکاب اعمال بزهکارانه، در جستجوی درک موقعیت خودشان در تضاد با اشکال گوناگون اقتدار می‌یابند (احمدی، ۱۳۷۷: ۸۲). بر طبق این نظریه، امکان اجرای همه نقش‌های بزهکارانه به آسانی برای همه فراهم نیست. تنها در مناطقی که جرم وجنایت ریشه دوانده و نهادی شده است، شرایط یادگیری نقش بزهکارانه فراهم است. در این مناطق

^{۲۱} - Theory of Anomie.

جوانان در سنین مختلف به کارهای بزهکارانه اشتغال دارند. این وضعیت امکان آموزش، کسب مهارت ها و انتقال ارزش های بزهکارانه را در دسترس جوانان قرار می دهد. در این نظریه که با توجه به محیط یادگیری جرم و فرصت اخذ مهارت های رفتار مجرمانه است لزوماً به اشتغال داشتن به جرم اشاره نمی کند. در ساختار اجتماعی این گونه مناطق جرم خیز بین ارزش های گروه بهنجار و نابهنجار ادغام صورت می گیرد و دارندگان ارزش های مختلف در کارهای یکدیگر مشارکت دارند. در این شرایط، بزهکاران موفق به راحتی قابل شناسایی و مشاهده هستند و الگوی جوانان مشتاق می شوند. جوانان با بزرگسالان ارتباط پایدار و نزدیکی دارند و ارزش ها و مهارت های آنان را می آموزند (سخاوت، ۱۳۷۷: ۶۲ - ۶۰). بر طبق این نظریه می توان احتمال ارتکاب جنایت در نقاطی که پتانسیل یادگیری رفتار انحرافی از طریق امکان ارتباط با خرده فرهنگ های منحرف را شناسایی و مشاهده کرد. فرایند یادگیری در مناطق جرم خیز و الگوپذیر جوانان و نوجوانان از منحرفین همجوار و هم محلی را تشریح می کند.

احساس امنیت

نظریه انتخاب عقلانی: بسیاری از تئوری های کجروی، به رفتار کجروانه به عنوان عملی عمدی و حساب شده اهمیت چندانی نمی دهند و بیشتر عمل کجروانه را به عنوان واکنش به محیط پیرامون می نگرند تا به عنوان یک کنش عمدی. نظریه انتخاب عقلانی فرض می کند که افراد تنها به سوی فعالیت های تبهکارانه رانده نمی شوند، بلکه؛ فعالانه دست به ارتکاب این اعمال می زنند. آنها صرفاً فکر می کنند که این کار ارزش ریسک کردن را دارد. افرادی که ذهنیت تبهکارانه دارند، کسانی هستند که با آگاهی از خطر گرفتار شدن تصور می کنند. از موقعیت هایی که قانون را نقض می کنند می توانند مزایایی را کسب کنند (گیدنز، ۱۳۷۹: ۱۶۴). نظریه انتخاب عقلانی به عنوان یک عنصر حمایتی مهم در پیشگیری وضعی، اصول بنیادی نظریه فضای قابل دفاع و پیشگیری از جرم از طریق طراحی محیطی است، زیرا بر این پیش فرض استوار است که عوامل محیطی بر انتخاب های مجرمان تاثیر می گذارد و اینکه مجرمان با دیدی عقلانی مرتکب جرم می شوند. این عقلانیت مبتنی بر این برداشت است که اگرچه ادراک فرد از وضعیت ها متفاوت است. بنابراین؛ نظریه انتخاب عقلانی اعمال مجرمانه را به عنوان نتیجه محاسبه ای در نظر می گیرد که هزینه ها (تلاش مصروف) منافع (پاداش بالقوه) و خطرات مرتبط با آن اعمال در نظر می گیرند. بنابراین؛ رویکرد پیشگیری وضعی و نظریه انتخاب عقلانی با هم نشان می دهند. که مجرمان تصمیم های حساب شده ای برای ارتکاب جرم در وضعیت های خاص می گیرند و در این زمینه به عواملی چون هزینه، خطر و فایده عمل توجه می کنند. بنابراین؛ عناصر محیطی یا موقعیتی که خطرات کار و انرژی لازم برای اجرای اعمال مجرمانه را افزایش می دهند (مانند تشدید دستیابی به هدف) و کاهش فایده عمل مجرمانه (اعلام آشکار مبنی بر اینکه پول نقدی کمی در منازل نگهداری می شود) فایده جرم را کاهش می دهد و بخاطر وجود این شرایط، امکان وقوع جرم کاهش می یابد. (کلارک، ۱۹۹۲: ۶۵).

نظریه پنجره های شکسته: پیرامون مفهوم تئوری پنجره شکسته، بطور خلاصه می توان گفت، همان طور که اگر پنجره ای از ساختمان بشکند و همچنان تعمیر نشده رها گردد، به زودی کل ساختمان منهدم خواهد گردید، برای پیشگیری از انهدام اجتماع نیز، باید به محض شکسته شدن اولین پنجره، فوراً با هنجار شکن برخورد شود (صادری، ویلسون، ۱۳۸۲: ۱۷۹). بعدها جرم شناسان از این نظریه زیمنباردو نتیجه گرفته اند. که اگر تابه حال عده ایی از جرم شناسان معتقد بودند که جرم، بی نظمی و فساد ایجاد می کند حال باید گفت که این بی نظمی است که جرم را ایجاد می کند. در واقع، زیاد شدن تخلف سبک، خواه عنوان مجرمانه داشته باشد و خواه جرم انگاری نشده باشد و در حد یک انحراف باشد، سبب احساس بی

نظمی در محله و جامعه می شود؛ یعنی احساس عدم کنترل باعث می شود که افراد احساس به خود رهاشدگی و بی تکلفی پیدا کنند و همین بی نظمی است که بزه کاری را ایجاد می کند نه اینکه بزه کاری منجر به بی نظمی شود این به معنای بی صاحب بودن اتومبیل و بی نظم بودن جامعه است که می تواند باعث ارتکاب جرم گردد. مثال دیگر وجود آشغال و زباله در جلو درب خانه هاست که به معنی عدم وجود نظم و به خود رهاشدگی است. در مقابل این بی نظمی ها و بی نزاکتی ها بایستی سیاستی اتخاذ گردد که جهت گیری آن مبارزه با تخلفات بسیار کوچک باشد. چراکه؛ همین جرایم غیر مدنی سبک عامل بزه کاری شده و احساس نا بسامانی و بی تکلفی در بین اهالی یک محل و در سطحی وسیع تر یک جامعه بوجود می آورد. و با بالا رفتن احساس نا امنی، بزه کاران بالقوه نسبت به فعلیت بخشیدن به اندیشه مجرمانه خود، ترغیب می شوند. در دهه هشتاد اجرای سیاست پنجره های شکسته در شهرهای مختلف کشور آمریکا میزان جرم را پایین آورد.

فرضیه تحقیق:

فرضیه های اصلی:

بین عوامل موثر در طرح ارتقاء امنیت اجتماعی و احساس امنیت شهروندان قشم رابطه معنی داری وجود دارد.

فرضیه های فرعی:

- هرچه شاخص های «امنیت اخلاقی» در جامعه بهبود پیدا کند، احساس امنیت شهروندان قشم نیز افزایش پیدا می کند.
- هرچه شاخص های «امنیت جانی» در جامعه بهبود پیدا کند، احساس امنیت شهروندان قشم نیز افزایش پیدا می کند.
- هرچه شاخص های «امنیت تفرجگاه ها» در جامعه بهبود پیدا کند، احساس امنیت شهروندان قشم نیز افزایش پیدا می کند.
- هرچه شاخص های «برخورد با معتادان» در جامعه بهبود پیدا کند، احساس امنیت شهروندان قشم نیز افزایش پیدا می کند.
- هرچه شاخص های «امنیت حریم خصوصی» در جامعه بهبود پیدا کند، احساس امنیت شهروندان قشم نیز افزایش پیدا می کند.

روش شناسی تحقیق:

در این مقاله از روش روش پژوهش حاضر به صورت پیمایش از نوع همبستگی است که از نظر معیار کاربرد یک بررسی کاربردی می باشد. پژوهش بصورت مقطعی و از روش نمونه گیری تصادفی نمونه ها انتخاب شده، و تکنیک جمع آوری داده ها بصورت تکمیل پرسشنامه، مشاهده و مصاحبه حضوری انجام گرفته است.

تحلیل داده ها :

آزمون فرض برای تعیین تفاوت میانگین متغیر وابسته احساس امنیت از عملکرد پلیس در قشم و جنسیت

متغیر	جنسیت	فراوانی	میانگین	انحراف معیار	میانگین استاندارد	انحرافات
احساس امنیت	مرد	۱۵۸	-۲۶,۰	۲۹,۱		۲,۳
	زن	۵۲	-۴۴,۹	۱۹,۷		۲,۷

متغیر	آزمون لون جهت برابری واریانس‌ها		آزمون T برای برابری میانگین‌ها			
	F	Sig سطح معناداری	T	درجه آزادی	اختلاف میانگین	
					کران پایین	کران بالا
احساس امنیت	۲۴,۶	.۰۰۰	۴,۴	۲۰۸,۰	۱۸,۹	۱۰,۴
					۱۸,۹	۱۱,۸
					فاصله اطمینان ۹۵ درصد برای اختلاف میانگین دو جامعه	

با توجه به مقادیر حاصله از آزمون T دو نمونه مستقل برای میانگین‌های ابعاد متغیر وابسته احساس امنیت از عملکرد پلیس در قشم « به تفکیک گروه‌های جنسی مشاهده می‌کنیم که تفاوت امنیت با جنسیت پاسخگویان با سطح معناداری (sig = .۵۶۹) و درجه آزادی (df=۴۴۱,۱) از نظر آماری بین مرد و زن تفاوت معناداری نمی‌باشد. لازم به ذکر است، که میزان اختلاف میانگین تقریبی بین دو گروه (مرد و زن) تقریباً ۱,۱۲- می‌باشد.

آزمون فرض برای تعیین تفاوت میانگین متغیر وابسته احساس امنیت از عملکرد پلیس در قشم و تاهل

متغیر	جنسیت	فراوانی	میانگین	انحراف معیار	میانگین استاندارد	انحرافات
احساس امنیت	مرد	۱۵۵	-۳۳,۲	۲۶,۲		۲,۱
	زن	۵۵	-۲۳,۵	۳۲,۷		۴,۴

متغیر	آزمون لون جهت برابری واریانس‌ها		آزمون T برای برابری میانگین‌ها			
	F	Sig سطح معناداری	T	درجه آزادی	اختلاف میانگین	
					کران پایین	کران بالا
احساس امنیت	۶,۲	.۰۱۴	-۲,۲	۲۰۸,۰	-۹,۷	-۱۸,۳
					-۹,۷	-۱۹,۴
					فاصله اطمینان ۹۵ درصد برای اختلاف میانگین دو جامعه	

با توجه به مقادیر حاصله از آزمون T دو نمونه مستقل برای میانگین های ابعاد متغیر وابسته احساس امنیت از عملکرد پلیس در قشم « به تفکیک گروه های جنسی مشاهده می کنیم که تفاوت امنیت با جنسیت پاسخگویان با سطح معناداری (sig = .۵۶۹) و درجه آزادی (df=۴۴۱,۱) از نظر آماری بین مرد و زن تفاوت معناداری نمی باشد. لازم به ذکر است، که میزان اختلاف میانگین تقریبی بین دو گروه (مرد و زن) تقریباً ۱,۱۲- می باشد.

آزمون همبستگی پیرسون: ماتریس ضرایب همبستگی ارتباط متغیر وابسته امنیت احساس امنیت و عوامل موثر در طرح ارتقاء امنیت اجتماعی پلیس

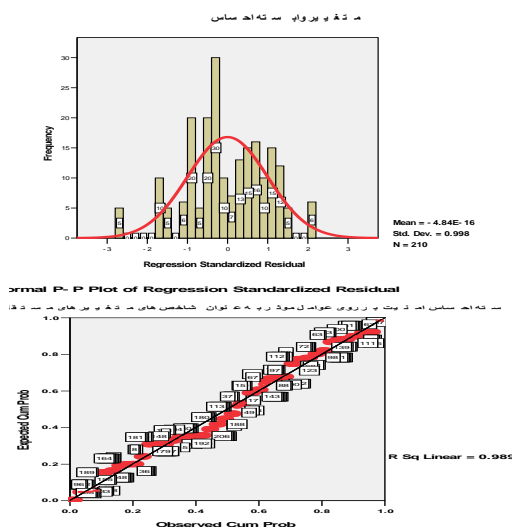
مولفه ها	احساس امنیت	امنیت اخلاقی	امنیت جانی	امنیت تفرجگاه ها	نحوه برخورد با معتادان	امنیت حریم خصوصی
احساس امنیت	ضریب پیرسون					
	سطح معنی داری	۱				
	تعداد	۲۱۰				
امنیت اخلاقی	ضریب پیرسون	-۰.۱۹۷	۱			
	سطح معنی داری	۰.۰۰۴				
	تعداد	۲۱۰				
امنیت جانی	ضریب پیرسون	-۰.۲۶۶	۰.۴۷۶	۱		
	سطح معنی داری	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰			
	تعداد	۲۱۰	۲۱۰			
امنیت تفرجگاه ها	ضریب پیرسون	-۰.۵۰۷	۰.۴۰۱	۰.۶۸۷	۱	
	سطح معنی داری	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰		
	تعداد	۲۱۰	۲۱۰	۲۱۰		
نحوه برخورد با معتادان	ضریب پیرسون	-۰.۲۹۸	۰.۵۷۳	۰.۶۷۷	۰.۵۶۷	۱
	سطح معنی داری	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	
	تعداد	۲۱۰	۲۱۰	۲۱۰	۲۱۰	
امنیت حریم خصوصی	ضریب پیرسون	-۰.۲۵۷	۰.۵۳۵	۰.۷۱۴	۰.۵۸۷	۰.۶۹۸
	سطح معنی داری	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰
	تعداد	۲۱۰	۲۱۰	۲۱۰	۲۱۰	۲۱۰

باتوجه به مقادیر دست آمده از ضریب همبستگی پیرسون، مشاهده می شود از بین متغیرهای مشارکت؛ « امنیت اخلاقی»، « امنیت جانی»، « امنیت تفرجگاه ها»، «نحوه برخورد با معتادان» و «امنیت حریم خصوصی» تمام متغیرها توانسته با سطح معناداری (۹۹,۹ درصد) رابطه عوامل موثر در طرح ارتقاء امنیت اجتماعی پلیس و احساس امنیت شهروندان را تبیین نمود. در نتیجه؛ با توجه به یافته بدست آمده بین عوامل موثر در طرح ارتقاء امنیت اجتماعی و احساس امنیت شهروندان ارتباط بسیار قوی و معکوس وجود دارد.

آمارهای چند متغیری (تحلیل رگرسیونی): رگرسیون چند گانه وابسته احساس امنیت بر روی عوامل موثر به عنوان شاخص های متغیرهای مستقل احساس امنیت

متغیرهای مستقل	مدل ۱	مدل ۲	مدل ۳	مدل ۴
امنیت اخلاقی	***-۰.۲۰ (-۲/۷۹۸)	—	—	—
امنیت جانی	—	***-۰.۲۷ (-۳/۹۷۴)	—	—
امنیت تفرجگاه ها	—	—	***-۰.۵۱ (-۸/۴۷۸)	***-۰.۵۱ (-۸/۴۷۸)
نحوه برخورد با معتادان	—	—	—	—
امنیت حریم خصوصی	—	—	—	—
ضریب تعیین R ^۲	۰.۳۹	۰.۷۱	۰.۲۵۷	۰.۲۵۷
ضریب تعدیل شده R ^۲ adj	۰.۳۴	۰.۶۶	۰.۲۵۳	۰.۲۵۳
فراوانی (N)	۲۱۰	۲۱۰	۲۱۰	۲۱۰

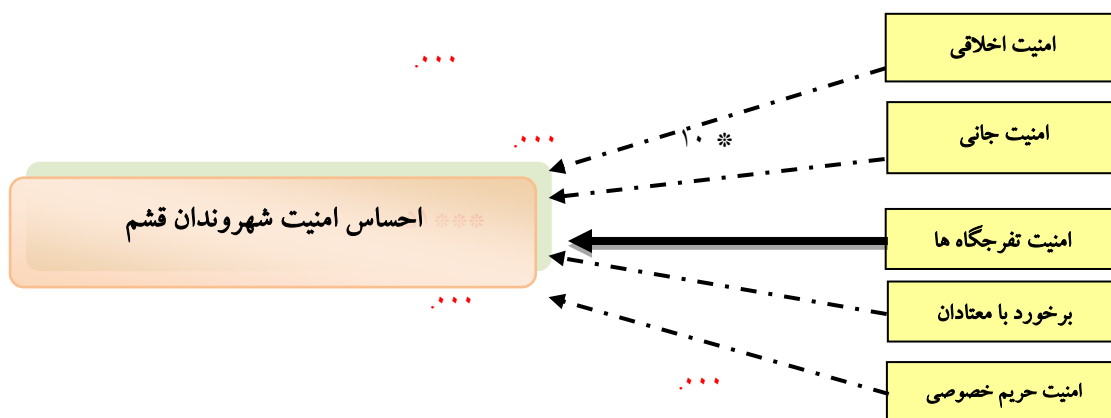
❖ اعداد داخل پرانتز نسبت T می باشد (اعداد بزرگتر از ۲ نشانه معنادار بودن است)
 پراکنش متغیر امنیت محلات حاشیه نشین با متغیر مستقل باقیمانده مشارکت اجتماعی در مدل رگرسیونی

در نتیجه؛ یافته‌های جدول نشان می‌دهد که در مدل‌های شماره ۱ تا ۵، معرف‌های متغیر مستقل عوامل موثر بر احساس امنیت هر کدام به صورت جداگانه وارد مدل رگرسیونی شده‌اند که فقط در بین آنها مدل ۵ با مولفه «امنیت تفرجگاه‌ها» با مقدار β (***۰.۵۱-) در سطح عالی با (احتمال صحت ۹۹,۹ درصد) به عنوان مدل پژوهش انتخاب و بیشترین میزان تاثیر گذاری بر احساس شهروندان قشم را تبیین نمود.

تحلیل مسیر رگرسیونی: با توجه به مدل‌های تحلیل رگرسیونی بالا میزان تأثیر همزمان معرف‌های متغیر وابسته و متغیر های مستقل و زمینه ای و تأثیر آن بر متغیر وابسته، «احساس امنیت شهر قشم» مورد سنجش قرار گرفت و مدل هر یک بطور جداگانه ارائه می‌شود

تحلیل مسیر رگرسیونی با توجه به فرضیه‌های تحقیق

یافته‌های تحلیل مسیر رگرسیونی نشان می‌دهد؛ متغیرهای مستقل هر کدام به صورت جداگانه وارد مدل رگرسیونی شده‌اند، نشان این واقیعت است که متغیرهای تاثیر گذار(مستقل) به خوبی توانسته‌اند متغیر وابسته «احساس امنیت شهروندان قشم» را تقریباً با سطح معناداری بسیار زیاد و (احتمال صحت ۹۹/۹ درصد) تبیین نمایند. بنابراین؛ باتوجه به ضریب مثبت متغیرهای مستقل در مدل بالا، هرچه مقدار مولفه‌های امنیت تفرجگاه‌های شهر قشم توسط پلیس بهتر مراقبت شود، انتظار افزایش میزان احساس امنیت از عملکرد پلیس در بین شهروندان تقویت می‌شود.

نتیجه‌گیری:

☞ هرچه شاخص‌های «امنیت اخلاقی» در جامعه بهبود پیدا کند، احساس امنیت شهروندان قشم نیز افزایش پیدا می‌کند.

☞ هرچه شاخص‌های «امنیت جانی» در جامعه بهبود پیدا کند، احساس امنیت شهروندان قشم نیز افزایش پیدا می‌کند.

☞ هرچه شاخص‌های «امنیت تفرجگاه‌ها» در جامعه بهبود پیدا کند، احساس امنیت شهروندان قشم نیز افزایش پیدا می‌کند.

☞ هرچه شاخص‌های «برخورد با معتادان» در جامعه بهبود پیدا کند، احساس امنیت شهروندان قشم نیز افزایش پیدا می‌کند.

☞ هرچه شاخص‌های «امنیت حریم خصوصی» در جامعه بهبود پیدا کند، احساس امنیت شهروندان قشم نیز افزایش پیدا می‌کند.

(۴) نتایج آمارهای تحلیل مسیر رگرسیون چندگانه:

نتایج یافت شده از مدل‌های رگرسیون چندگانه متغیرهای مستقل بر متغیر وابسته نشان می‌دهد:

☞ متغیر مستقل «امنیت تفرجگاه» با مقدار $\beta = -0.51$ (در سطح عالی با احتمال صحت و سطح معناداری ۹۹,۹ درصد) بر متغیر احساس امنیت شهروندان قشم موثر است.

و بطور کلی :

(امنیت تفرجگاه‌ها) $-0.51 =$ احساس امنیت

پیشنهادات:

۱. افزایش گسترده عملکرد پلیس در تمام مناطق شهر قشم.
۲. شناسایی صحیح مناطق مستعد ایجاد مزاحمت در تمام مناطق شهر قشم.
۳. استقرار مناسب در محیط‌های موردنظر که احتمال جرم در آن بیشتر متصور است.
۴. دقت و سرعت عمل پلیس در جمع‌آوری معتادین پرخطر و توزیع‌کنندگان موادمخدر در تمام مناطق شهر قشم.
۵. دستگیری و برخورد با مجرمین نشر اطلاعات خصوصی و خانوادگی افراد.
۶. افزایش میزان سرمایه اجتماعی پلیس بوسیله اقدامات مشارکتی و آموزش همگانی.
۷. ضمن استمرار طرح ارتقاء امنیت اجتماعی، ابعاد و دامنه آن با بهره‌گیری از نظر کارشناسان گسترش یافته و قلمروهای بیشتری را در برگیرد. علاوه بر آن لازم است مردم از نتایج ابعاد طرح بیشتر آگاه شوند.
۸. ترتیبی اتخاذ شود که حمایت از بانوان در برابر اقدامات مجرمانه در اولویت قرار گیرد.
۹. مقابله قاطعانه با اراذل و اوپاش که از بارزترین نمونه‌های بی‌نظمی در جامعه می‌توانند باشند، همواره در برنامه یزی‌ها و طرح‌های امنیتی پلیسی باید مورد توجه قرار گیرد.

۱۰. برخورد با پدیده بسیار خطرناک توزیع فیلم های غیرمجاز ادامه یافته، از همه ابزار و امکانات موجود استفاده و همه سازمان ها و نهادها در این خصوص همکاری و مشارکت نمایند.
۱۱. هشدارهای پلیسی بر مبنای نیاز واقعی مردم و کاملاً کارشناسانه تهیه و اعلام گردند.
۱۲. توسعه جغرافیایی طرح مد نظر قرار گیرد تا امکان جابه جایی افراد شرور از محلی به محل دیگر سلب گردد.
۱۳. طرح های مقابله با بد حجابی و پوششهای نامناسب با دقت نظر و کارشناسی عالمانه تری تهیه شده و در مورد نحوه اجرای آن نیز حساسیت های لازم مد نظر قرار گیرد.
۱۴. طرح های امنیتی پلیسی در چارچوب قوانین موضوعه تهیه و پلیس نیز با سرعت عمل و قاطعیت بالا آن را اجرا نماید.
۱۵. ضمن بهره گیری از ابزار و امکانات مدرن، نیروهای پلیس نیز از آموزش لازم برخوردار گردند. تا بدین وسیله رضایتمندی افزون تری را فراهم نمایند.
۱۶. آموزش همگانی با مدیریت معاونت های تخصصی ناجا و همکاری رسانه های جمعی در خصوص همکاری با پلیس، بهره گیری از نیروی پلیس در شرایط اضطراری و غیره. . . به عنوانیک ضرورت مد نظر و توجه برنامه ریزان قرارگیرد.
۱۷. شرایطی فراهم گردد تا مردم بتوانند به راحتی ضمن برقراری ارتباط با پلیس پیشنهادها و انتقادهای خود را مطرح نمایند.
۱۸. شرایطی فراهم گردد تا مردم بتوانند در مواقع ضروری از مشورت پلیس برخوردار گردند.
۱۹. باید نقاط قوت و ضعف اجرای طرح در مرحله اول احصاء و ضمن تقویت نقاط قوت برای رفع نقاط ضعف برنامه ریزی لازم بعمل آید.
۲۰. ناجا با اجرای برنامه های مناسب تبلیغی و آموزشی، ثمرات مثبت اینگونه طرح ها را برای مردم روشن نموده و زمینه مشارکت ایشان را در انجام طرح های بعدی فراهم نماید.
۲۱. پیاده سازی طرح ارتقاء امنیت اجتماعی با محوریت جامعه و مشارکت مردم می تواند نقش عمده ای در افزایش احساس امنیت شهروندان داشته باشد. البته موفقیت این رویکرد تا حدود زیادی به ساختارهای فرهنگی و اجتماعی و بسط و گسترش حوزه عمومی و جامعه مدنی از یک سو و اراده مسئولان ذی ربط در پذیرش نوآوری ها و انجام برخی اقدامات و تغییرات سازمانی برای همسو شدن با تغییرات فزاینده در عرصه های مختلف جامعه از سویی دیگر بستگی دارد.

الف) منابع فارسی

۱. قرآن کریم. (۱۳۸۵)، ترجمه‌ی مهدی الهی قمشه‌ای، قم: نشر الهادی.
۲. آریانپورکاشانی، عباس و منوچهر (۱۳۷۰)، فرهنگ انگلیسی و فارسی، انتشارات سپهر، چاپ هفتم.
۳. انصاری، ابراهیم (۱۳۸۰)، نظریه قشربندی اجتماعی و ساختار تاریخی آن در ایران، اصفهان: انتشارات دانشگاه اصفهان.
۴. احمدی، حبیب. (۱۳۸۴)، جامعه‌شناسی انحرافات، تهران: انتشارات سمت.
۵. افتخاری، اصغر. (۱۳۸۴)، «ساختار اجتماعی امنیت، مطالعه موردی جمهوری اسلامی ایران»، مجموعه مقالات و سخنرانی‌های همایش امنیت اجتماعی، تهران: معاونت اجتماعی ناجا، انتشارات: گلیونه.
۶. افتخاری، اصغر. (۱۳۸۴)، «معمای امنیت عمومی، درآمدی بر جایگاه تازه پلیس در جامعه»، در مجموعه مقالات کنکاشی بر جنبه‌های مختلف امنیت عمومی و پلیس، تهران: دانشگاه علوم انتظامی.
۷. امیدوار، علیرضا و ابراهیم جعفریان. (۱۳۸۴)، «تأثیر سیاست‌های رفاهی بر امنیت اجتماعی و امنیت ملی»، فصلنامه مطالعات امنیت اجتماعی، شماره ۲-۳.
۸. بیات، بهرام. (۱۳۸۷)، «تبیین جامعه‌شناختی احساس امنیت در بین شهروندان تهرانی»، پایان‌نامه دکتری جامعه‌شناسی، دانشگاه اصفهان: دانشکده ادبیات و علوم انسانی، گروه علوم اجتماعی.
۹. بلندیان، غلامحسین. (۱۳۸۹)، «احساس ناامنی زمینه‌ها، پیامدها و شیوه‌های مقابله»، مجله امنیت، سال چهارم، شماره ۱۵-۱۶.
۱۰. بوزان، باری. (۱۳۷۸)، مردم، دولت‌ها، هراس، تهران: ترجمه‌ی و انتشارات پژوهشکده مطالعات راهبردی.
۱۱. حاجیانی، ابراهیم. (۱۳۸۱)، مدل‌های سیاست‌های قومی در ایران، انتشارات: مطالعات استراتژیک، سال چهارم، شماره ۱۵ و ۱۶.
۱۲. حاجیانی، ابراهیم. (۱۳۸۴)، «چارچوب روش‌شناسی برای بررسی احساس امنیت»، فصلنامه مطالعات امنیت اجتماعی، شماره دوم و سوم.
۱۳. خوش‌فر، غلامرضا. (۱۳۷۹)، «امنیت و جامعه مدنی»، نشریه امنیت، سال چهارم، شماره سیزدهم و چهاردهم، مرداد و شهریور ۷۹.
۱۴. دری نجف‌آبادی، قربانعلی. (۱۳۷۹)، «نگاهی به امنیت از منظر امیرمؤمنان(ع)»، مجله حکومت اسلامی، شماره ۴، سال پنجم.
۱۵. دهخدا، علی‌اکبر. (۱۳۷۷)، فرهنگ دهخدا، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
۱۶. داعی‌الاسلام، سیدمحمدعلی، بی‌تا، فرهنگ نظام فارسی، چاپ دانش.
۱۷. ره‌پیک، حسن. (۱۳۷۷)، «امنیت ملی و تحدید حقوقی آن»، فصلنامه مطالعات راهبردی، تابستان ۷۷.
۱۸. سرلک زایی، شریف. (۱۳۸۹)، «بحران امنیت اجتماعی در ایران»؛ ماهنامه برداشت اول؛ سال سوم، شماره ۲۹.

۱۹. سخاوت، جعفر ۱۳۸۱- جامعه شناسی انحرافات- انتشارات دانشگاه پیام نور.
۲۰. سلیمی، علی و داوودی، محمد (۱۳۸۰) جامعه شناسی کجروی، پژوهشکده حوزه و دانشگاه قم.
۲۱. سیگل، لاری و جوزف سنا (۱۳۸۱)، بزهداری نوجوانان، ترجمه علی اکبر تاج مزینانی و دیگران، تهران: انتشارات سازمان ملی جوانان.
۲۲. شریفی دریاز، مسعود (۱۳۸۴)، «بررسی اقتدار گرایی و عوامل موثر بر آن با تأکید بر احساس امنیت»، پایان نامه کارشناسی ارشد جامعه شناسی، دانشگاه شهید بهشتی: دانشکده ادبیات و علوم انسانی، گروه جامعه شناسی.
۲۳. شریعتمدار جزایری. (۱۳۷۹)، «امنیت در فقه سیاسی شیعه»، فصلنامه علوم سیاسی، شماره ۹، سال سوم.
۲۴. شکریگی، عالی (۱۳۸۵)، پیوندهای ارتباطی خانواده و رفتار نابهنجاردختران.
۲۵. صناعی، پرویز. (۱۳۸۵)، «جامعه شناسی ارزش ها»، تهران: انتشارات جار.
۲۶. صدیقی اورعی غلامرضا (۱۳۷۴)، جامعه شناسی مسائل اجتماعی جوانان، مشهد: انتشارات جهاد دانشگاهی.
۲۷. عبدی، توحید. (۱۳۸۴)، «مجموعه مقالات و سخنرانی های همایش نیروی انتظامی»، تهران: معاونت نیروی انتظامی.
۲۸. عمید. حسن (۱۳۶۱)، فرهنگ عمید، تهران، چاپ سوم، نشر امیر کبیر.
۲۹. قالیباف، محمد باقر. (۱۳۸۴)، «تحلیل سیستمی امنیت اجتماعی و راهبردهای مدیریت آن»، مجموعه مقالات و سخنرانی های همایش امنیت اجتماعی، تهران: معاونت اجتماعی ناجا، شماره ۱، انتشارات گلپونه.
۳۰. قصری منش، کبری. (۱۳۸۱)، «امنیت ملی از منظر قرآن کریم و نهج البلاغه»، پایان نامه کارشناسی ارشد علوم قرآن و حدیث، دانشگاه قم: دانشکده ادبیات و معارف اسلامی.
۳۱. کلاهچیان، محمود. (۱۳۸۴)، «راهکارهای تحقق امنیت اجتماعی»، مجموعه مقالات و سخنرانی های همایش امنیت اجتماعی، تهران: معاونت اجتماعی ناجا، شماره ۱، انتشارات گلپونه.
۳۲. کلمنتس، کوین. (۱۳۸۴)، به سوی یک جامعه امن، ترجمه‌ی محمدعلی قاسمی، انتشارات: مطالعات راهبردی، سال هشتم، شماره ۲.
۳۳. کلمن، جیمز. (۱۳۷۷)، «بنیادهای نظریه های اجتماعی»، ترجمه‌ی منوچهر صبوری، تهران، نشر: نی.
۳۴. کورتز، نورمن. (۱۳۸۹)، آمار در علوم اجتماعی، ترجمه‌ی حبیب ا... تیموری، تهران: نشر نی، چاپ ششم.
۳۵. محبوبی منش، حسین. (۱۳۸۵)، «تاملی کوتاه درباره آسیب های اجتماعی به عنوان مسئله امنیت عمومی»، فصلنامه دانش انتظامی، سال هشتم، شماره سوم: ۳۱-۹.
۳۶. محبوبی منش، حسین. (۱۳۸۱)، «امنیت و انحرافات اجتماعی»، فصلنامه کتاب زنان، سال پنجم، شماره ۱۸، ۱۵۹-۱۳۴.
۳۷. میرزمانی، سید محمود. (۱۳۸۴)، «امنیت و سلامت»، مجموعه مقالات و سخنرانی های همایش امنیت اجتماعی، تهران: معاونت اجتماعی ناجا، شماره ۱، انتشارات گلپونه.
۳۸. معین، محمد. (۱۳۶۳)، فرهنگ فارسی، تهران: انتشارات امیر کبیر، چاپ هشتم.
۳۹. ناصری، محمدباقر و رحیمی نژاد، محمد کاظم. (۱۳۷۴)، «جمعیت و امنیت اجتماعی»، تهران: اداره چاپ و نشر سازمان عقیدتی سیاسی نیروی انتظامی، چاپ اول.
۴۰. کاشانی، مجید. (۱۳۸۴)، «نقش نهادهای آموزشی در برقراری حفظ امنیت ملی»، مجموعه مقالات امنیت اجتماعی، انتشارات: معاونت اجتماعی ناجا، شماره ۳.
۴۱. کاظمی، علی اصغر. (۱۳۵۲)، روابط بین الملل در تئوری و عمل، تهران: نشر قومس.

۴۲. کلاهیجان، محمود. (۱۳۸۴)، «راهکارهای تحقق امنیت اجتماعی»، مجموعه مقالات و سخنرانی های همایش امنیت اجتماعی، تهران: معاونت اجتماعی ناجا، شماره ۱، انتشارات گلپونه.
۴۳. کلمنتس، کوین. (۱۳۸۴)، به سوی یک جامعه امن، ترجمه‌ی محمدعلی قاسمی، انتشارات: مطالعات راهبردی، سال هشتم، شماره ۲.
۴۴. کلمن، جیمز. (۱۳۷۷)، «بنیادهای نظریه های اجتماعی»، ترجمه‌ی منوچهر صبوری، تهران، نشر: نی.
۴۵. کورتز، نورمن. (۱۳۸۹)، آمار در علوم اجتماعی، ترجمه‌ی حبیب ا... تیموری، تهران: نشر نی، چاپ ششم.
۴۶. کوئن، بروس. (۱۳۷۲)، مبانی جامعه شناسی، ترجمه‌ی غلامعباس توسلی و رضا فاضل، تهران: نشر سمت.
۴۷. کیانی، رسول. (۱۳۸۷)، «شایعه و امنیت عمومی»، فصلنامه دانش انتظامی، سال هشتم، شماره سوم: ۱۲۹-۱۵۷.
۴۸. گیدنز، آنتونی. (۱۳۷۸)، پیامدهای مدرنیت، ترجمه‌ی محسن ثلاثی، تهران: نشر مرکز، چاپ دوم.
۴۹. گیدنز، آنتونی. (۱۳۷۸)، تجدد و تشخیص، جامعه و هویت شخصی در عصر جدید، ترجمه‌ی ناصر موفقیان، تهران: نشر نی.
۵۰. گروسی، سعیده و دیگران (۱۳۸۵) «بررسی رابطه اعتماد اجتماعی و احساس امنیت»، دانشگاه آزاد اسلامی شهرستان جیرفت، دانشکده ادبیات و علوم انسانی.
۵۱. مشکانی زهراسادات (۱۳۷۷)، آزمون تجربی نظریه التقاطی در بزهکاری کودکان و نوجوانان تهران بزرگ مجله دانشکده پزشکی.
۵۲. میلر، لیندا و هس، کارن (۱۳۸۲) کار پلیسی با مشارکت جامعه، ترجمه رضا کلهر، فصلنامه دانش انتظامی، سال سوم، شماره اول.
۵۳. نصیب، سید امیدعلی. (۱۳۸۴)، «بررسی میزان و عوامل موثر بر رضایت از عملکرد نیروی انتظامی»، مجموعه مقالات همایش امنیت اجتماعی، تهران: معاونت نیروی انتظامی، انتشارات گلپونه.
۵۴. واثقی، قاسم. (۱۳۸۰)، تدابیر و سیره عملی امام علی (ع) در تأمین امنیت اجتماعی، مرکز تحقیقات ناجا.

ب- منابع انگلیسی

- ۱- Markowitz, Fred E., Bellair, Paul E., Liska, Allen E. and Liu, Janhong., ۲۰۰۱. "Extending Social Disorganization Theory: Modeling the Relationships Between Cohesion, Disorder, and Fear". *Criminology*, Volume ۳۹, Number ۲: ۲۹۳-۳۲۰.
- ۲- Inglehart, Ronald et al., ۱۹۸۱-۱۹۸۴, ۱۹۹۰-۱۹۹۳ and ۱۹۹۵-۱۹۹۷. "World Values Surveys and European Values Surveys". Inter-University Consortium for Political and Social Research (ICPSR ۲۷۹۰).
- ۳- Sampson, Robert J., Groves, W. Byron., ۱۹۸۹. "Community Structure and Crime: Testing Social - Disorganization Theory". *American Journal of sociology*: ۷۷۴-۸۰۱.
- ۴- Sigel, Larry J (۲۰۰۱), *criminology*(6th.ed)U.S.A: wadsworth.

- ۵- Galea, Sandro, Adam Karpati, and Bruce Kennedy. ۲۰۰۲. Social capital and violence in The United States, ۱۹۷۴-۱۹۹۳. *Social Science and Medicine* ۵۵: ۱۳۷۳-۱۳۸۳.
- ۶- Saegert, S., G. H. Winkel, and C. Swartz (۲۰۰۲). Social capital and crime in New York city's low-income housing. *Housing Policy Debate* ۱۳ (۱), ۱۸۹{۲۲۶.
- ۷- Rose, Dina R. and Todd R. Clear. ۱۹۹۸. " Incarceration, Social Capital and Crime: Implications for Social Disorganization Theory." *Criminology* ۳۶:۴۴۱-۷۹.
- ۸- - Hawang E,G.(۲۰۰۶). A multilevel tset of fear of crime: The effect of social condition, perceived community policing activities and perceived risk of victimization in a mega polis. Michigan State University.